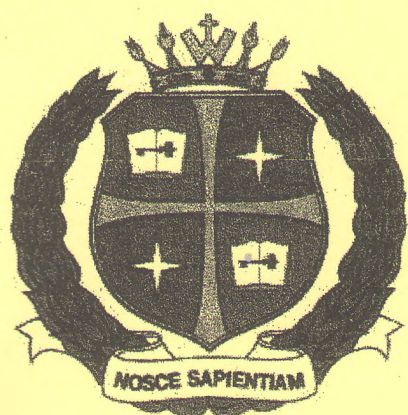

ISSN 2076-586X

ВІСНИК ЧЕРКАСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія
ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ
№ 16. 2016

Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
Черкаси – 2016

**Засновник, редакція, видавець і виготовлювач –
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Свідоцтво про державну перереєстрацію КВ № 21391-11191Р від 25.06.2015**

У матеріалах «Вісника» презентовано актуальні проблеми теорії і методики управління освітою: визначення системи індикаторів для оцінювання якості надання освітніх послуг загальноосвітніми навчальними закладами; концепти оновлення управлінської культури викладача вишу в системі неперервної освіти; управління розвитком організаційної культури загальноосвітнього навчального закладу на засадах компетентнісного підходу. Науковий інтерес становлять різні аспекти професійного розвитку фахівців у галузі педагогічної, екологічної, філологічної й фізико-математичної освіти, пожежної безпеки, а також соціальної роботи. Окремі статті висвітлюють історичний розвиток шкільної гігієни і дошкільного виховання в Україні, поєднання традиційного та інноваційного в педагогічній спадщині О. А. Захаренка, становлення неформальної освіти у Фінляндії, Ізраїлі.

Наукові статті збірника стануть у нагоді викладачам вищої школи, аспірантам, студентам, а також усім, хто цікавиться проблемами теорії і методики управління освітою.

Журнал входить до «Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» на підставі Наказу МОН України від 12 травня 2015 р. № 528).

Випуск №16 наукового журналу Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки» рекомендовано до друку та до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 4 від 23.12.2016).

Журнал індексується у міжнародній наукометричній базі Index Copernicus (ICV 2015: 53.99) та реферується Українським реферативним журналом «Джерело» (засновники: Інститут проблем реєстрації інформації НАН України та Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), індексується Google Scholar.

Головна редакційна колегія:

Черевко О.В., д.е.н., проф. (головний редактор); Босчко Ф.Ф., член-кор. НАПН України, д.б.н., проф. (заступник головного редактора); Корновенко С.В., д.і.н., проф. (заступник головного редактора); Кирилюк Є.М., д.е.н., проф. (відповідальний секретар); Архипова С.П., к.пед.н., проф.; Біда О.А. д.пед.н., проф.; Гнезділова К.М., д.пед.н., доц.; Головня Б.П., д.т.н., доц.; Гусак А.М., д.ф.-м.н., проф.; Десятов Т.М., д.пед.н., проф.; Землюліна Н.І., д.і.н., проф.; Жаботинська С.А., д.філол.н., проф.; Кузьмінський А.І., член-кор. НАПН України, д.пед.н., проф.; Кукурудза І.І., д.е.н., проф.; Лизогуб В.С., д.б.н., проф.; Ляшенко Ю.О., д.ф.-м.н., доц.; Марченко О.В., д.філос.н., проф.; Масненко В.В., д.і.н., проф.; Мігус І.П., д.е.н., проф.; Мінаєв Б.П., д.х.н., проф.; Морозов А.Г., д.і.н., проф.; Перехрест О.Г., д.і.н., проф.; Поліщук В.Т., д.філол.н., проф.; Селіванова О.О., д.філол.н., проф.; Чабан А.Ю., д.і.н., проф.; Шпак В.П., д.пед.н., проф.

Редакційна колегія серії:

Гнезділова К.М., д.пед.н., проф. (відпов. редактор напрямку «Методика навчання»); Сердюк З.О., к.пед.н., доц. (відпов. секретар напрямку «Методика навчання»); Шпак В.П., д.пед.н., проф. (відпов. редактор напрямку «Управління освітою»); Михальчук О.О., к.пед.н., доц. (відпов. секретар напрямку «Управління освітою»); Десятов Т.М., д.пед.н., проф. (відпов. редактор напрямку «Теорія та історія педагогіки»); Бондаренко О.М., к.пед.н. (відпов. секретар напрямку «Теорія та історія педагогіки»); Архипова С.П., к.пед.н., проф. (відпов. редактор напрямку «Соціальна педагогіка»); Майборода Г.Я., к.пед.н., доц. (відпов. секретар напрямку «Соціальна педагогіка»); Данилюк С.С., д.пед.н., проф. (відпов. редактор напрямку «Професійна освіта»); Лодатко Є.О., д.пед.н., проф. (відповідальний секретар напрямку «Професійна освіта»); Акуленко І.А., д.пед.н., проф.; Бурда М.І., д.пед.н., проф., академік НАПН України; Вовк О.І., д.пед.н., проф.; Грабовий А.К., к.пед.н., доц.; Гриценко В.Г., к.пед.н., доц.; Дімітріна Каменова, проф. (Болгарія); Свтух М.Б., д.пед.н., проф., академік НАПН України; Капська А.Й., д.пед.н., проф.; Кондрашова Л.В., д.пед.н., проф.; Король В.М., к.пед.н., проф.; Крилова Т.В., д.пед.н., проф.; Кузьмінський А.І., член-кор. НАПН України, д.пед.н., проф.; Мельников О.І., д.пед.н., проф. (Білорусь); Мілушев В.Б., доктор, проф. (Болгарія); Ничкало Н.Г., д.пед.н., проф., академік НАПН України; Остапенко Н.М., д.пед.н., проф.; Семеріков С.О., д.пед.н., проф.; Симоненко Т.В., д.пед.н., проф.

Адреса редакційної колегії:

18000, Черкаси, бульвар Шевченка, 81,
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького,
кафедра початкової освіти. Тел. (0472) 35-10-97
web-сайт: <http://ped-ejournal.cdu.edu.ua>
e-mail: valentina_shpak@mail.ru

ЗМІСТ

АРІСТОВА Н. О. Критерії й показники вияву рівнів сформованості професійної суб'єктності майбутніх філологів.....	7
БОРЯК Н. О. Комунікативний метод навчання граматики французької мови у вищому навчальному закладі.....	12
ГНЕЗДІЛОВА К. М., ЛЯШЕНКО Ю. О. Теоретичні і практичні аспекти впровадження інноваційних технологій у процес навчання фізико-математичних дисциплін	17
КОМПАНІЄЦЬ О. В. Взаємодія формального и неформального компонентів в системі предоставлення освітніх послуг держави Ізраїлю.....	26
КУЛИК О. Є. Визначення системи індикаторів для оцінювання якості надання освітніх послуг загальноосвітніми навчальними закладами.....	34
ЛИТОВЧЕНКО І. М. Навчання в організації як інструмент її стратегічного розвитку	43
ЛЮЛЬЧЕНКО В. Г. Передумови виникнення шкільної гігієни в XVIII–XIX ст.....	47
МАЛИШЕВА Л. С. Середовище коледжу як чинник формування здоров'язберезувальної компетентності майбутніх учителів початкової школи	54
МЕЛЕШКО В. В. Узаємодія традиційного та інноваційного в педагогічній спадщині О. А. Захаренка	61
МЕЛЕШКО І. В. Сутнісні характеристики неформальної освіти дорослих Фінляндії.....	65
МЕЛЬНИК І. В. Аналіз наукових підходів до проблеми формування культури професійного спілкування майбутніх фахівців пожежної безпеки під час вивчення гуманітарних дисциплін	71
МЕЛЬНИКОВА О. М. Становлення та розвиток суспільного дошкільного виховання в Україні (90-ті роки XIX – початок XX ст.).....	76
ОПАЛЮК Т. Л. Обґрунтування доцільності дослідження проблеми формування компетентності соціальної рефлексії майбутніх учителів.....	83

ПІДЛИПНЯК І. Ю.

Індивідуально-диференційований підхід як засіб підвищення якості навчально-виховного процесу дошкільного навчального закладу 89

ПЛИСКА Ю. С.

Розвиток особистісної педагогічної культури вчителя: ціннісно-культурологічні аспекти..... 94

MARTOVYTSKA N. V., SHYSHATSKA Ju., A.

Social and legal aspects of internally displaced persons' protection 102

РОСТОВСЬКА В. І.

Концепти оновлення управлінської культури викладача вишу в системі неперервної освіти 106

SERGIENKO O., CHUYKO I., KORZHOVA O.

Expert analysis of the factors influencing the foreign contingent of higher education institutions (HEI)..... 114

СЛОЗАНСЬКА Г. І.

Організація громади як метод соціальної роботи в громаді 127

СОВГІРА С. В.

Еволюція екологічної освіти в освіту для збалансованого розвитку..... 133

TERENKO O. O., KLOCHKO L. I.

Social Factors of Women's Education Development in the Second Half of the XX Century 140

Abstract. Opalyuk T. L. Backgrounding the expediency of educational studies dealing with the problem of future teachers' social reflection competence formation

Introduction. The author deals with the problem of training highly skilled future teachers in the system of higher pedagogical education, as well as with the consonant problems related to ensuring their ability to manifest themselves as socially mature persons who can fulfill their responsibilities not only as a teacher of a certain subject, but also reveal controversies in reflection of social processes that occur in the country and the world.

Objective. Through integrated holistic experience of theoretical analysis and studying current problems occurring in higher teacher training school on the way of active upgrading priority development vectors within the sphere of a competency-oriented renewal paradigm of higher education in Ukraine implementation as a whole, prove feasibility of the studies of the problem concerning the formation of future teachers' social reflection on theoretical methodological levels.

Methods. Theoretical and contrastive analysis; theoretical generalization; forecasting on the level of hypothesis.

Results. Expediency for studies in the field of the future teachers' social reflection formation on theoretical and methodological levels has been proved, namely by taking into account the following provisions: the reflective competence is a metacompetence; reflective competence is available due to the subject experience of reflexive activity; defining reflective competence of the individual seems possible through the detection ability of the subject to realize reflexive actions.

Originality. The reflective competence is a metacompetence; reflective competence is available due to the subject experience of reflexive activity; defining reflective competence of the individual seems possible through the detection ability of the subject to realize reflexive actions.

Conclusion. Through integrated holistic experience of theoretical analysis and studying current problems occurring in higher teacher training school on the way of active upgrading priority development vectors within the sphere of a competency-oriented renewal paradigm of higher education in Ukraine implementation as a whole, Expediency for studies in the field of the future teachers' social reflection formation on theoretical and methodological levels has been proved.

Perspective direction of subsequent scientific and educational research dealing with the problem is viewed in the field of structuring future teachers' social reflection competence and modeling the process of its formation.

Key words: competence; professional competence; educational process; reflection; social reflection; contraversion processes; higher pedagogical education; future teacher.

Одержано редакцією 04.11.2016
Прийнято до публікації 18.11.2016

УДК 372.04

ПІДЛИПНЯК Ірина Юріївна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
дошкільної освіти Уманського державного
педагогічного університету імені Павла Тичини

ІНДИВІДУАЛЬНО-ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Анотація. Розглянуто сутність термінів «індивідуалізація», «диференціація». Розкрито проблему виникнення й дослідження категорії «індивідуально-диференційований підхід», схарактеризовано індивідуально-диференційований підхід у поглядах учених сучасності. Виділено основні позиції, що визначають сутність індивідуально-диференційованого підходу як засобу підвищення якості навчально-виховного процесу дошкільного навчального закладу. Запропоновано засоби підвищення ефективності формування навчальних знань і всебічного розвитку дітей.